

***Høyere utdanning på høyt
internasjonalt nivå:
Forståelser og ambisjoner i norsk kontekst***

Jens-Christian Smeby

Senter for profesjonsstudier

NOKUT-konferansen 20. april 2010

Vi kan bli best i verden!

- Trond Petersen (professor Berkeley):
  - Kvaliteten på universitetene bør reflektere at Norge er et av verdens rikeste land
  - Man kan drive svært god utdanning uten at forskningen er i første klasse
- Hvordan?

Et komparativt fortrinn

- Norge er helt i forkant ved å forskningsbasere all høyere utdanning
- Danmark: høyskolene skal ikke forske
- Trend: skille forsknings- og utdanningsfinansiering (England)
- EU & OECD: Forskningstilknytning viktig også i korte profesjonsutdanninger

To motstridende perspektiver:

1. Kvalitet i høyere utdanning forutsetter samspill mellom forskning og utdanning
  2. Ingen sammenheng mellom utdanningskvalitet og forskningskvalitet
- Begge deler er riktig!

De Humboltske idealer

- Enhet mellom forskning og undervisning
- Samme logikk: nysgjerrig sannhetssøking
- Skole:
  - Innlæring av etablert kunnskap
- Universitet:
  - Kunnskapsutvikling
  - Kraften i det bedre argument

Kunnskapssamfunnets utfordringer

- Kunnskap er i stadig utvikling og endring
- Kunnskap trekkes i tvil
- Kunnskap må begrunnes
- Fokus på evidensbasert kunnskap og praksis

Differensiering

- Fra forskning til kunnskapsproduksjon:
  - Kunnskapsvekst og spesialisering
  - Kvalitet, effektivitet og økonomisk nytte
- Fra elite til masseutdanning
  - Strukturering og modulisering
  - ”Ligge ved universitetet” → studenten som kunde (læringsutbytte og effektivitet)

Undersøkelser av samspillet

- Ingen sammenheng mellom:
  - Kvalitet forskning (vitenskapelig publisering)
  - Kvalitet i undervisning (studentevaluering)
- Forskningskompetanse gir ikke undervisningskompetanse
- Både synergi og konkurranse mellom arbeidsoppgavene

Samspeillet en myte?

- Troen på at det er et samspill betydelig sterkere en belegget for det
- Et forsvar for privilegier
- Fare: forskning prioriteres på bekostning av undervisning
- Samspeillet er en mulighet som kan skapes!

Eksempler på samspill

- Forskning: holder undervisningen oppdatert
- Undervisning kompensere for spesialisering i forskning
- Forskning: Eksempler og engasjement
- Forskning: bidrar til en kritisk holdning til kunnskap
- Samspill særlig på høyere grads nivå

Hvordan kommer an på:

- Undervisningsnivå
  - Lavere grad, master og doktorgrad
- Type undervisning
  - Forelesning, seminar og veiledning
- Fagfelt
  - Humaniora, samfunnsvitenskap, naturvitenskap, profesjonsfag

Ulike typer og grader av samspill

Innholdet i undervisningen er forskningsbasert

Lærere og studenter søker sammen sannheten

Studentene:

Tilhørere

Deltakere

Studentsentrert Studenter som deltakere

Innhold	Studentene lærer å fremstille og diskutere et forskningsbasert innhold <i>Metode:</i> seminarer og kollokvier	Studenter foretar egne undersøkelser <i>Metode:</i> problembasert læring og forskningslignende oppgaver	Prosess
	Formidling av et forskningsbasert innhold <i>Metode:</i> forelesning	Formidling av kjennetegn ved fremgangsmåte og metode i forskningsprosessen <i>Metode:</i> forelesning	

Lærersentrert Studenter som tilhørere

Lærersentrert – innhold

- Lærerforutsetning:
  - Aktive forskere innen feltet tilknyttet fagmiljøet
- Utfordring:
  - Varierer mellom fag og nivå
- Mulighet:
  - Gjøre studenter kjent med egen og eller kollegers forskning

Lærersentrert – prosess

- Lærerforutsetning:
  - De som underviser har forskningskompetanse
- Utfordring:
  - Varierer mellom fag og nivå
- Mulighet:
  - Utvikle studentenes metodekompetanse og forståelse av vitenskapelighet

Studentsentrert – innhold

- Lærerforutsetning:
  - Aktive forskere innen feltet tilknyttet fagmiljøet
- Utfordring:
  - Undervisningsressurser og studentinnsats
- Muligheter:
  - Utvikle studentenes forståelse og en kritisk holdning til kunnskap

Studentsentrert – prosess

- Lærerforutsetning:
  - Lærerne driver/har erfaring med forskning
- Utfordring:
  - Ressurser og studentinnsats
- Mulighet:
  - Studenterfaring med problemformulering, fremgangsmåte og rapportering
  - Studenterfaring med forskning

Hvis vi skal bli best i verden:

- Forskningskompetanse og tid ikke nok
- Synergi er bonus: samspill på utdanningens ikke forskningens premisser
- Tiltak:
  - Utvikle modeller, handlingsplaner
  - Samspill må synliggjøres
  - Samspill må belønnes
  - Inngå som en del av kvalitetssikringen

Noen referanser:

- Healey, M. (2005). Linking research and teaching: exploring disciplinary spaces and the role of inquiry-based learning. I R. Barnett (red.), *Reshaping Universities: new relationships between research, scholarship and teaching* (pp. 67-78). Maidenhead: Society for Research into Higher Education & Open University Press.
- Hyllseth, B. (2001). *Forskningsbasert undervisning* (Rapport nr. 3/2001). Oslo: Norgesnettrådet.
- Geschwind, L. (2008). *Utbildningskvalitet och forskande lärare - hur ser sambandet ut?* (Arbetsrapport 2008:86). Stockholm: Institutet för studier av utbildning och forskning.
- Kyvik, S., & Smeby, J.-C. (1994). Teaching and research. The relationship between the supervision of graduate students and faculty research performance. *Higher Education*, 28(2), 227-239.
- Smeby, J.-C. (1998). Knowledge Production and Knowledge Transmission. The Interaction between Research and Teaching at Universities. *Teaching in Higher Education*, 3(1), 5-20.
- Smeby, J.-C. (2007) Bør undervisningen ved høyskolene være forskningsbasert? *SPS-kronikk 1-2007*
<http://www.hio.no/content/view/full/55586>
- Intervju med Trond Petersen i Teknisk ukeblad: "Vi kan bli best i verden":
<http://www.tu.no/jobbarbeidsforhold/article223653.ece>
- Spesialnummer av *Exchange* "Linking research and teaching":
<http://www.exchange.ac.uk/files/eissue3.pdf>
- Prosjektet "Kvalifisering for profesjonelle karrierer": <http://www.hio.no/qpc>

